

Skolegang gir barn en fremtid. Men gjennom press, tvang og vold nektes mange barn trosfrihet i skolen.

Pakistan side 10-11 og Myanmar side 14-17

Ukraina: Til lyden av ulende luftvernsirener kommer mennesker til tro **4**

Pakistan: Dialog og dødsstraff **10** | Eyvind Skeie: Salmer for de forfulgte **12**

Myanmar: Da hennes venner ble etterlyst og arrestert, flyktet Bor **14**

Gunnar Grønland lærer opp
nonner på Anafora i Egypt.
Foto: Stefanusalliansen

MED KAMERA FOR DE FORFULGTE

Jeg vil hjelpe mennesker til å ta bilder og video som dokumentasjon og fortelle om sitt liv i land der trosfriheten krenkes.

TEKST: GUNNAR GRØNLUND

■ **Det tok snaut** 15 minutter å dra fra NRK til Stefanusalliansen i Trondheimsveien 137 i Oslo. Det var siste dagen etter 45 år på Marienlyst, den 28. februar 2020.

Generalsekretær Ed Brown hadde invitert på kaffe og ønsket velkommen: «Hvor vil du reise, Gunnar? Vi har prosjekter over store deler av verden og trenger video for dokumentasjon og profilering». Video på sosiale medier og nettsider er nødvendig, men ressurskrevende.

Irak og India

Jeg hadde allerede på fritiden fått være med medarbeidere i Stefanusalliansen til både Irak og India. I NRK var det omorganisering. Alternativet for en 65-åring var å gå tilbake til å jobbe turnus i nyhetene. Det lokket mer med førtidspensjon og frivillig arbeid for trosfrihet, menneskerettigheter og misjon.

De siste årene i NRK jobbet jeg mest med «demokratisering av produksjonsmidlene.» Nær sagt alt blir nå dokumentert ved at folk filmer med mobilen. Nyhetsbyråene kommer i etterkant og analyserer med nyhetsreporter og fotograf. Med litt opplæring kan folk

som lever under autoritære regimer eller i krevende lokale omgivelser, sende innhold til nyhetsbyråene. Noen kan publisere selv i egnede kanaler.

På reise med Stefanusalliansen har jeg fått undervise i mobilfotografering både for nonner i Egypt og for hjelpeorganisasjonen CAPNIs medarbeidere i Nord-Irak.

En gave jeg vil dele

Siden jeg ble kristen som 16-åring, har frivillig arbeid vært viktig. TenSing, klubbarbeid og senere som teknisk ressurs i menigheten med video, data og lydanlegg. Det jeg har lært gjennom livet, er en gave jeg kan og må dele, gjerne med kristne organisasjoner.

I Stefanusalliansen fant jeg hyggelige folk som brenner for å stå opp for dem som forfølges for sin tro – og som gjerne vil at norske kristne skal lære av medkristne i andre deler av verden. Å jobbe frivillig er inspirerende.

14 dager etter kaffepraten kom koronaen. Reisevirksomhet ble uaktuelt. Jeg lagde nett-kurs i å produsere video for kirken og andre. Nå er koronaen blitt mindre farlig, og jeg var i vår på tur med Stefanusalliansen til Stefanusbarna i Kairo og til Anastasia og Anafora. Vi intervjuet Mama Maggie og biskop Thomas. Nå skal vi få det materialet ferdig for publisering.

Jeg gleder meg til fortsettelsen. ■

» Å jobbe frivillig er inspirerende.

■ **Gunnar Grønland** har en lang karriere i NRK bak seg. Foto: NRK

Utgiver:

Stefanusalliansen

Adresse:Trondheimsveien 137,
pb 6603 Rodeløkka,
0502 Oslo

post@stefanus.no

Telefon:

23 40 88 00

Ansv. redaktør:Johannes Morken
jm@stefanus.no**Redaksjon:**Marianne Haugerud
Birgitte Moe Olsen
Hilde Skaar Vollebæk**Forside:**Tresnitt av Olga
Grimsmo Nilsen:
«Stripe av håp»**Design:**

Tyde: Bendik Schøien

Trykk:

Kai Hansen Trykkeri

Opplag:

16 300

Gavekonto:

3000 14 57922

VIPPS:

19013

Stefanusalliansen er en misjons- og menneskerettsorganisasjon med et særskilt fokus på trosfrihet.

Synspunkter i artikler står for forfatteres og intervjuobjekters regning. Stefanusalliansens meninger kommer til uttrykk i artikler skrevet av staben.

Vi følger personopplysningsloven.

Magasinet kommer gratis sju ganger i året. Bestill med SMS: MAGASIN til 2377 eller post@stefanus.no

Tilgjengelig som podkast. Kontakt KABB:

kabb@kabb.no

www.stefanus.no

f/stefanusalliansen

@stefanusalliansen

NÅR TRAGEDIEN RAMMAR

Søndag 14. august kom melding om ein ny tragedie i Egypt: 41 menneske omkom i ein brann i ei kyrkje i Imbada i Giza, ein stor og fattig forstad til hovudstaden Kairo. 18 barn og ein prest var blant dei døde.

■ **Kyrkja var ikkje** eit flott bygg som strekte seg mot himmelen. Den utgjorde andre etasje i eit bygg på fire etasjar med butikkar i første og bustader øvst. Kyrkjelokalet inkluderte også barnehagar. Ifølgje både styresmakter og kyrkjefolk skuldast brannen ein feil i el-anlegget.

Terrormistanke

Men både i Egypt, i USA og på Stefanusalliansens sosiale medium vart det spreidd rykte om at brannen var tent på. Slik mistanke kjem raskt. I 2011 vart ei nabokyrkje tent på av ekstreme islamistar. Den siste brannen fall dessutan på årsdagen for den brutale aksjonen mot dei som protesterte mot at president Mohammed Mursi frå Det muslimske brorskapet blei fjerna med makt i 2013. Som hemn angreip ekstremistar den 15. og 16. august i 2013 fleire kyrkjer, kristne skular og heimar. Men denne gongen er det ikkje prov for at det var terror.

Imbada er ein overfolka bydel med fattige arbeidarfamiliar. Her vart det på 60-talet bygt totalt utan planlegging då det strøymde folk frå Øvre Egypt og Nil-deltaet til Kairo for å finna arbeid. Sjøppelhandtering og andre tenester fanst ikkje. Imbada blei raskt til ein slum.

Islamisme og fattigdom

I 1992 erklærte ein islamistorganisasjon «Imbada-emiratet» og kravde sjølvstyre – med strenge muslimske reglar. Imbada er eit godt døme på korleis fattigdom gjev grobotn for ekstremistar. Regjeringa tok kontroll med 12 000 politifolk, tryggingstyrkar og bulldosarar.

Imbada er framleis ein fattig arbeidarbydel. Men levekåra er langt betre enn då emiratet blei etablert og slått ned for 30 år sidan.

Abu Seifen-kyrkja som brann, er ei koptisk-ortodoks kyrkje. Ho blei, som svært mange andre kyrkjelokale, bygt utan løyve i ei tid då knapt nokon fekk lov til å byggja kyrkjer i Egypt. Ho er altså eit resultat av gamal undertrykking i Egypt. Reglar for brannsikring vart ikkje følgde. Brannvernet ser ikkje ut til å ha blitt ivareteke då kyrkja i 2019 fekk ein formell lisens. President Al-Sisi har dei siste åra gjort mykje for å få kyrkjer godkjent, og Abu Seifen er ei av vel 2400 kyrkjer som er blitt godkjende under ei ny lov frå 2016.

Sterk støtte

Regjeringa reagerte raskt etter brannen. Statsministeren besøkte skadde. Presidenten lovde økonomisk kompensasjon til familiar. Den store sunni-muslimske institusjonen Al-Azar lovde ytterlegare pengestøtte. Hæren fekk ordre om å setja kyrkja i stand.

Svært mange ting må framleis gjerast for å betra tilhøvet mellom muslimar og den kristne minoriteten. Presis informasjon om det som skjer, er viktig.

Det er framleis grunn til å kritisera brot på menneskerettar i Egypt. At Al-Sisi på nokre område har betra situasjonen for den største kristne minoriteten i Midtausten, fortener like fullt ros, sjølv om mykje står igjen.

Vi må på vår side be om at våre søsken i Egypt vert verna både mot angrep og ulukker. ■

Denne gongen er det ikkje prov for at det var terror.

■ **Johannes Morken**
Redaktør

– Eg må leva med at verda er delt: nokre støttar Russland, andre støttar Ukraina, sier Larisa, her fotografert i Oslo. Foto: Johannes Morken

TRU OG ULANDE SIRENER

Mellom lyden av ulande luftvernsirener og dødsmeldingar får Larisa spreia naudhjelp i Kyiv og ta imot menneske som kjem til tru på Kristus.

TEKST: JOHANNES MORKEN

■ **Vladimir Putins brutale** krig kom som eit sjokk også på Larisa Musayelyan og familien hennar.

I fire år hadde Larisa og mannen Arthur leia ei lita evangelikal kyrkje i den ukrainske hovudstaden Kyiv. Dei budde i forstaden Butsja, mot nordvest.

Larisa reiste til ein bibelkonferanse i Dubai to dagar før krigen kom. Dit drog Arthur etter eit besøk i heimlandet Armenia.

– Eg trudde ikkje at Russland ville overfalla Ukraina, seier Larisa.

Men natta til den 24. februar sleit Larisa med å sova. Ho hadde en uro i kroppen. Så stod ho opp og fekk snart grufulle meldingar heimanfrå.

Gøymde seg i kjellaren

Heime i Butsjja var den eine av døtrene, Armine, åleine. Til foreldra sende ho illevarslande videoar av russiske krigshelikopter og av svart røyk frå eksplosjonar frå kampene om flyplassen Hostomel.

Armine gøymde seg i kjellaren, først åleine, så saman med ein familie frå kyrkja. Då familien reiste ut av landet, våga Armine ikkje å dra. Men så fekk ho panikk. Saman med ein ny familie kom ho seg til Irpin, sørvest for Kyiv. Frå bilen såg dei krigens gru: døde soldatar og utbrende køyretøy i gatene.

Den 3. mars tok Armine seg med hjelp av to menn frå kyrkjelyden i Kyiv, over Irpin-elva, under den knuste brua. I Kyiv møtte Armine ei kvinne som tok henne med ut av landet. Men i staden for å bli med til Noreg, slik planen var, reiste Armine frå Warszawa til Praha. Etter 17 dagar med tårer og uvisse vart det gjensyn med foreldra og søstera i Praha den 11. mars.

Enno visste dei ikkje det vi no veit: Den 31. mars vart det i Butsjja, landsbyen der dei budde, gjort opprørande funn etter russiske valdtekter og massakrar: torturerte lik låg i gatene og i massegraver.

Frå Praha engasjerte Larisa og Arthur seg i å skaffa mat og medisinar til gamle og einslege som ikkje var i stand til å flykta frå Ukraina. Utpå våren bestemte Larisa og Arthur seg for å reisa tilbake til Kyiv for å hjelpa til der.

I juni tok Larisa vegen om Oslo for å møte Stefanusalliansen før siste etappe mot Kyiv.

– Eg håpar at eg er sterk nok, sa Larisa i eit intervju med Magasinet Stefanus.

Eit vondt møte med heimlandet venta. Meir om det seinare.

Misjon i Sentral-Asia

Larisa gifta seg i 1996 med Arthur frå Armenia. Han fekk kall til å bli misjonær i eit land i Sentral-Asia. Tre månader etter bryllaupet reiste dei.

Men Arthur spurte Gud om han hadde gløymt at Arthur var armenar, etterkomar av dei som overlevde det tyrkiske folkemordet mot armenarane kring 80 år tidlegare. Arthur bad Gud læra han å elska muslimar.

Styresmaktene i Sentral-Asia har to andlet.

Larisa

Josefs hus

- Held til i eit trygt land i Asia.
- For misjonærar, pastorar og familiare deira i teneste i Sentral-Asia. Rekreasjon, samtale, forbøn, kristent fellesskap og helsesjekk.
- Stefanusalliansen støttar prosjektet.

Nettverk for kvinner

- I to land i Sentral-Asia støttar Stefanusalliansen årlege konferansar for kvinner. Dei er gifte med pastorar, er misjonærar eller har andre utsette tenester.
- Ein av konferansane vert arrangert av kyrkja Larisa og Arthur leia.
- Målet er å gje hjelp til å takla krevjande utfordringar i teneste og familieliv.

På slutten av 1996 kom dei som nygifte til eit fattig folk – utmatta av ein borgarkrig som var i ferd med å ta slutt.

– Vi møtte mange søkjande, fortel Larisa.

Fem år var gått sidan Sovjetunionen gjekk i oppløysing og landa i Sentral-Asia vart sjølvstendige. Pastorparet fekk evangelisera fritt på gater, skular og universitet.

Men i 1997 vart det stramma kraftig inn. Kyrkja deira og andre kyrkjer mista registreringa. Utanlandske misjonærarar vart kasta ut av landet. Larisa og Arthur fekk bli, som borgarar av tidlegare Sovjet-republikkar. Men i fire månader måtte kyrkja deira feira gudstenester på ei elvebreidd.

– Folk var gjestfrie og varme. Men vi måtte tenkja nytt om korleis vi kunne dela trua utan å øydeleggja relasjonar. Vi måtte finna eit samarbeid med staten som gjorde det råd å driva kyrkjeteneste og unngå unødige forfølging.

Dei starta barneheim som gav gatebarn eit verdig liv.

Statens to andlet

Mange pastorar vart tvinga til å signera eit KGB-dokument der dei lova samarbeid. Arthur slapp, men andre blei forsøkt pressa til å bli informantar.

– Styresmaktene hadde to andlet: Kyrkja fekk registreringa tilbake. Men vi var overvaka. Dei samla informasjon som dei kunne bruka, seier Larisa.

Dei var likevel tryggare enn lokale som kom til tru. →

To menn frå kyrkja i Kyiv hjalp Armine over Irpin-elva. Brua var knust, og betongrestane låg i elveløpet. Foto: Privat

Huset i Butsjja står utbrent tilbake etter møtet med den russiske krigsmaskina. Foto: Privat

Larisa på veg til Ukraina: Alt ho har att, er samla i to koffertar. Foto: Stefanusalliansen

” Gud har ikkje lovd at vi ikkje skal ha problem, men Han vil vera med oss i alt.

Larisa

– Dei kunne bli kasta ut av heimane sine, mista jobben eller plassen på universitetet. Kvinner kunne bli tvinga til skilsmisse. Familiar som har konvertert, blir ofte nekta gravplass. Vi måtte tenkja nøye over kva vi sa og gjorde. Vi hadde ansvar for at lokale kristne ikkje fekk unødige problem. Vi kunne ikkje la dei tre barna gå åleine til og frå skulen. Det gjekk bra, men vi var på vakt.

Familien kunne ta ferie berre ein gong kvart tredje år. Første gongen dei var i Arthurs heimland, forstod dei kor sterkt press dei dagleg levde under. Då paret avslutta tenesta i 2008, bestemte dei seg for å gje pastorar i Sentral-Asia eit pusterom. Saman med eit anna pastorpar med 20 års teneste i Sentral-Asia bak seg, bygde dei opp «Josefs hus» i eit trygt land (sjå faktaboks).

Utbrent hus

I 2018 fekk Arthur kall til å bli pastor i Kyiv. Larisa var glad for at ho kom heim til Ukraina. I Sentral-Asia hadde dei flytta 13 gonger på 12 år. No fekk dei sitt eige hus i Butsja, med eigne møblar og meir ro.

Men ho forstod ikkje kvifor Gud trengde dei i ein by med over 200 kyrkjer.

– I dag forstår eg kvifor vi trengst i Kyiv, seier Larisa i juni, dagen før ho tek fly til Polen og deretter tog inn i krigens Ukraina.

Ho viser oss bilete som naboar har sendt av huset i Butsja. Det er utbrent og øydelagt.

I august intervjuar vi Larisa igjen. Vi gjer det digitalt, Larisa sit i Kyiv. For ein rimeleg sum har dei fått leiga husvære av ein familie. Mannen er i krigen. Kona og dottera har flykta.

Larisa fortel om arbeidet med å dela ut naudhjelp som hjelpeorganisasjonar skaffar. Ho veksler mellom forteljingar om ukrainsk vilje til å leva, og tårer over krigen.

– Gud har ikkje lovd at vi ikkje skal ha problem, men Han vil vera med oss i alt. Også dette.

Saman med dottera Armine valde Larisa og Arthur å reisa til Butsja for å sjå det utbrende huset der Armine sat skrekkslagen til ho kom seg ut.

– Det var tungt, men viktig. Vi fekk bearbeidd det. No kjenner eg meg rolegare, fortel Larisa.

Nye kjem til tru

Då Larisa og Arthur kom tilbake til Kyiv, var det berre 20 tilbake i kyrkja. Resten hadde flykta. Men mange er opne for evangeliet.

– No er vi blitt 50. Søndag døypte vi 10, fortel Larisa i august.

Så lenge valds mannen er i huset, kan ingen venta at vi skal tilgje.

Larisa

Larisa har måtta læra seg å leva med ulande luftvern-sirener. Verre er det å få brutale meldingar. I eit angrep på Kharkiv dagen før intervjuet, mista eit barn Larisa og Arthur kjende, livet.

Larisa tek til tårene. Så fortel ho at like etter angrepet kunne ho på eit nettforum sjå ein protestantisk russisk prest skriva at «dagens angrep på Kharkiv var nødvendig». Anatolij Dremov skreiv at krigen som «berre skulle vara i to veker (...), har utmatta oss alle». Så la han til: «Det er på tide å ta meir radikale grep. Øydelegging av sivile kan gjera inntrykk i Kyiv, og det kan hjelpa oss å vinna krigen. Diverre finst det ikkje andre måtar å vinna denne krigen på. Gud er på vår side.»

– Det er tungt å vita at russiske kristne skriv dette om lidinga vår, seier Larisa.

Kamp mot hat

I Oslo i juni spurte vi om Larisa kan elska russarar etter dette. Ho svarte med å fortelja at ho like etter at Russland starta krigen i Donbass i 2014, drog ein tur til Moskva.

– På toppen av ei rulletrapp på flyplassen såg eg utover ei folkemengd. Eg kjende avsky mot russarane. Dette la eg fram for Gud, som hjelpte meg til ikkje å hata alt russisk og alle russarar. Men eg hatar ideologien som seier at Russland vil gjenoppbyggja Sovjetunionen.

Larisa fortel om smerta over at sentrale folk i kyrkja som ho og Arthur leia i 12 år i Sentral-Asia, støttar Putins «spesialoperasjon». Dei seier at det Larisa fortel, er propaganda og løgn.

– Eg klarar ikkje å ha kontakt med dei.

– *Kan såra lækjast?*

– Eg veit ikkje. Det er vondt å møta folk som seier at «kristne må tilgje». Så lenge valds mannen er i huset, kan ingen venta at vi skal tilgje. Når valds mannen ein dag er borte, kan vi snakka. Men ikkje no.

I august spør vi om Larisa har høyrte frå kyrkja i Sentral-Asia sidan sist.

– Kyrkja skal feira 30-års-jubileum i september. Vi er inviterte. Vi har også fått sjå at det er fleire stemmer der. Sentrale folk støttar framleis krigen. Men det er også folk som støttar oss og ber for oss. Eg har arbeidd med meg sjølv. Eg må leva med at verda er delt, at nokre støttar Russland, medan andre støttar oss, fortel Larisa. ■

HER ER KRISTNE ELEVER TRYGGE

Xavier (18) fra Pakistan ble slått og truet på livet da han begynte på en offentlig, muslimsk videregående skole. På den kristne skolen i Lahore er barna trygge.

TEKST: BIRGITTE MOE OLSEN
FOTO: CHRISTINE GRIPSGÅRD LUNGA, LAHORE

Skolen er ofte en arena for diskriminering og forfølgelse av kristne barn. Det viser en fersk rapport fra Open Doors International. Xaviers triste historie fra Lahore i Pakistan bekrefter det.

– Jeg begynte på college i november i fjor. Men i januar droppet jeg ut på grunn av måten de behandlet meg på. Muslimske medelever trakasserte meg og prøvde å tvinge meg til å konvertere til islam, forteller Xavier i et digitalt intervju med Magasinet Stefanus.

Vold og sjukane

Som kanskje den eneste kristne eleven ved en offentlig, muslimsk videregående skole med

På den kristne skolen Allama Paul High Secondary School i Lahore i Pakistan får kristne elever trygg skolegang. De får muslimske elevene får egen religionsundervisning.

1000 elever, hadde Xavier en røff start på skoleåret. Da han bad om å få slippe obligatorisk islamsk religionsundervisning, fant lærere og medelever ut at han var en kristen. Vold og sjikane startet. Guttene fra klassen kastet motorsykkelen hans ut i veien, og kom med drapstrusler.

Xavier byttet skole, men det hjalp ikke.

– En gjeng på sikkert ti hoppet på meg og begynte å slå. De ropte at jeg måtte respektere islam og bli med i undervisningen. De prøvde å få meg til å forlate troen.

Angrepet ble filmet og lastet opp på den populære nettdelingstjenesten TikTok, hvor det er blitt sett over 3 millioner ganger. Stefanusalliansen har sett klippet.

– For dem er det ren underholdning. Jeg fikk store sår etter angrepet, sier Xavier.

– *Hva sa lærerne og rektoren?*

– Jeg ble slått av dem også. Rektor truet med å kaste meg ut av skolen. Men jeg dro frivillig.

Truet på livet

Xavier låste seg inne i huset i seks måneder, og turte ikke fortelle familien hva som skjedde på skolen. Mye av mobbingen handlet om at faren var pastor. Xavier var redd trakasseringen av ham ville gå ut over familien. Guttene fra skolen spionerte på ham i nabolaget. En dag ble han truet med pistol:

– En gutt, som tilhører en lokal ekstremistgruppe, holdt en pistol mot tinningen min og sa han ville drepe meg. Jeg ble stiv av skrekk og svetten rant.

Familien flyttet for å komme seg vekk, men de føler seg fremdeles ikke trygge. De får drapstrusler over telefonen. Ønsket er å bosette seg i utlandet.

Diskriminering

At kristne barn opplever mye diskriminering, vold og utestengelse i den offentlige skolen i Pakistan, bekreftes av Josephine. Hun er rektor ved Allama Paul High Secondary School. Ungdomsskolen driftes av Stefanusalliansens samarbeidspartner Human Friends Organization (HFO) i et fattig område av storbyen Lahore der mange kristne familier bor. Uten de lave skolegebyrene og gratis materiell, ville mange familier ikke hatt mulighet til å gi barna utdanning.

– Det som skjer på skolene er del av et mye større samfunnsproblem, sier Josephine i et digitalt intervju med Magasinet Stefanus. Hun peker på at mange ikke aksepterer kristne på arbeidsmarkedet og ellers.

Framtidshåp eller undertrykking

Skolegang kan åpne muligheter på arbeidsmarkedet og være veien ut av fattigdom. Ifølge rapporten fra Open Doors kan kristne elever som opplever diskriminering og blir tvunget ut av skolen, oppleve motsatt effekt. Barn utenfor skolen blir lettere utnyttet, diskriminert og

En gutt som tilhører en lokal ekstremistgruppe, holdt en pistol mot tinningen min.

Xavier (18) fra Lahore

angrepet. De må ofte ta farlig arbeid og tvinges til å gifte seg i ung alder. Dette skaper en fattigdomssyklus, ifølge rapporten fra Open Doors om trosfrihetsbrudd mot barn.

Skolen – en arena for forfølgelse

Open Doors utarbeider årlig en liste over hvilke 50 land i verden der det er vanskeligst å være kristen. Rapporten tar for seg hvordan kvinner og menn, barn og voksne, rammes ulikt. Å begrense tilgangen til utdanning eller andre former for diskriminering i skolen, er den vanligste formen for brudd på trosfriheten for kristne barn.

Foruten vold, mobbing og obligatorisk religionsundervisning, kan påbudt skoleuniform og pensum skape utfordringer for alle religiøse minoriteter.

– På offentlige skoler tvinges elever og lærere til å bruke islamske skoleuniformer med hijab, og be daglig. Skolebøkene er fulle av islamsk lære. På vår skole, som er en kristen skole, er situasjonen en annen. De få muslimske elevene vi har, tilbys egen religionsundervisning, og de tvinges ikke til å være med på de kristnes undervisning, sier rektor Josephine.

Hun er enig i at muslimske skoler gjør for lite for minoritetselvene. Lærerne er en del av problemet. Skolepensum, som glorifiserer muslimske militærledere, bidrar til å videreføre negative holdninger, påpeker hun.

Langsiktig endring

Human Friends Organization (HFO) har i flere år bistått familier som opplever diskriminering på grunn av religion. Xavier og familien fikk hjelp av HFO til å løfte saken frem for offentlige myndigheter.

HFO driver også langsiktig arbeid for å endre skolepensum som ensidig fremmer islam og sprer hat mot religiøse minoriteter. Målet er mer balanserte skolebøker som kan fremme toleranse.

– Det barna lærer på skolen, former deres forståelse av virkeligheten, og kan få katastrofale utfall. Gjennom skolebøkene kan holdninger endres. Arbeidet opp mot politikere og skolemyndigheter bærer frukt, men det er stadig en lang vei å gå, bekrefter daglig leder i HFO, Sajid Christopher. ■

LES MER:

På de neste to sidene kan du lese en reportasje fra en pakistansk koranskole.

På koranskolen Jamia Ume Ashraf Jamal lærer barna å forsvare og spre islam.

Vi foretrekker at en person blir drept etter dom, fremfor at mobben dreper.

Shabir Ahmed

STØTTER DIALOG OG DØDS- STRAFF

Nestleder ved en pakistansk koranskole forsvarer dødsstraff for blasfemi og sier han vil løse konflikter med dialog.

TEKST OG FOTO: CHRISTINE GRIPSGÅRD LUNGA, LAHORE

■ På koranskolen eller «madrassaen» med navnet Jamia Ume Ashraf Jamal i Pakistans nest største by, Lahore, møter vi nestleder Shabir Ahmed. Han forteller at hit kommer barna etter fullført femte klasse i ordinær skole.

– Her lærer de Koranen utenat og andre fag etter regjeringens læreplan. Vi vil styrke barnas religion og utdanne gode ledere til å forsvare og spre vår religion, sier han.

– På de religiøse skolene er alle utgifter dekket: opplæring, overnatting og mat. Derfor er de mer attraktive for fattige familier enn offentlige skoler, forteller Ahmed.

Lærer litt om andre

– Hva lærer barna om andre religioner?

– Vi har et bibliotek med noen bøker om andre religioner. Noen leser bøkene. Vi har hatt en tale-konkurranse om ulike religioners tro og praksis. Men dette er utenfor den statlige læreplanen, som ikke har noe om andre religioner.

– Hva underviser dere om andre menneskers tro?

– Alle er født likeverdige. Uavhengig av religion må vi respektere hverandre og ha gode relasjoner. I dette nabolaget bor både kristne og muslimer. Den 13. mai feiret vi også i år id-festen sammen.

– Det er noen mer kontroversielle spørsmål der det er uenigheter. Hva lærer dere?

– De mange forskjellene betyr ikke at vi skal skade eller drepe noen. Vi ønsker dialog for å løse ting. Her om dagen var det en spenning mellom noen muslimer og kristne her i nærheten. Vi inviterte begge parter og løste saken gjennom dialog.

Staten kan drepe

– *Hva lærer dere om blasfemi og blasfemilovene?*

– Islam tillater ikke noen å vanære verken vår profet eller andres profeter.

– *Rettferdiggjør det dødsdom – og mobbens vold?*

– For at noen skal straffes, må det være bevis. Inntil en person blir funnet skyldig av retten, tillater ikke islam å drepe. Når mobben dreper, er det en ugjerning.

– *Så blasfemilovene bør forbli?*

– Ja. Vi foretrekker at en person blir drept etter dom, fremfor at mobben dreper. Vi må heller straffe folk, enn å oppdine mobben.

– *Kan mer vekt på utdanning og kunnskap hindre mobbens vold?*

– Den som blir anklaget for blasfemi, bør stilles for retten. Det er behov for opplæring for dem som tar loven i egne hender. De bør lære mer toleranse og følge det retten bestemmer. Det har vært mange tilfeller av misbruk av blasfemilovene. Det er ikke fornærmende å si at en ikke tror på Allah.

«Tvang til tro er ikke islam»

– *Hva tenker du om muslimer som bortfører, tvangskonverterer og tvangsgifter kristne jenter og hindujenter?*

– Islam tillater ikke dette, og vi fordømmer det. Hvis noen med makt konverterer en annen person, er det ikke en konvertering. Hun eller han vil derfor fortsette med sin gamle tro.

– *Etter mitt inntrykk er det et sterkt trykk i Pakistan for å presse folk til å bli muslimer?*

– Å invitere andre til å omfavne islam er ikke galt. Profeten gjorde dette, men han brukte ikke makt. Den som bruker makt til å omvende andre mennesker, skulle bli straffet.

– *Kan madrassaene bidra til mer kunnskap og respekt?*

– Det er tre yrker som kan forandre andres sinn: Lærere, religiøse ledere og politikere. Vi burde fremme religiøs harmoni. Hvis religiøse ledere ikke gjør det, vil analfabete ha vanskeligheter med å vite hva som er rett og galt, svarer Shabir Ahmed. ■

Sajid Christopher sammen med to av lederne ved koranskolen Jamia Ume Ashraf Jamal.

‘Koranskoler flest støtter mobbens vold’

■ – **De fleste koranskoler** støtter eller tolererer mobbens vold, sier Sajid Christopher i Human Friends Organization, Stefanusalliansens partner.

Ledelsen ved madrassaen Jamia Ume Ashraf Jamal er med i et nettverk for religiøs dialog der også Christopher er aktiv. Christopher tror at holdningene her er bedre enn ved det store flertall av madrassaer.

«De godtar mobbens vold»

– Når folk fra koranskoler blir intervjuet, fremhever de toleranse og ikke-vold. Men realiteten er at madrassaer flest støtter eller tolererer mobbens vold mot minoriteter. Når noen rammes av falske anklager om blasfemi, hindres ofte politi og rettsvesen fra å gjøre det de skal, sier Christopher og legger til:

– Madrassa-lederen som dere har intervjuet, sier som sant er at islam ikke tolererer tvangskonvertering og tvangsgifting av kristne jenter og hindujenter, som er myke mål og lette å angripe. Men realiteten er at muslimske lærere enten aktivt støtter eller – for de flestes vedkommende – er tause og derfor tolererer tvang og vold.

Må stille krav

– *Kan noe gjøres?*

– Det er vanskelig, og madrassaene spiller en viktig rolle. På noen skoler går barn helt fra de er fire til de er 18 eller 20 år. Regjeringen må kreve endringer. Barn må få lære om andre religioner og om menneskerettigheter. De må få mer og bedre undervisning i andre fag enn islam. De må få langt flere og bedre bøker om andre religioner og om sosiale spørsmål, sier Christopher. ■

” Regjeringen må kreve endringer på koranskolene.

Sajid Christopher

TEKST: JOHANNES MORKEN

Et ikon fra Oppstandelseskirken på retreatstedet Anafora i Egypt, bygget opp av biskop Thomas i den koptisk-ortodokse kirke. Foto: Marianne Haugerud

Den forfulgte kirke i salmer

Salmen «Når Herren ser ut over jorden» skrev jeg i 2004. Det var omtrent på den tiden jeg ble invitert med til Egypt for å finne gode samarbeidspartnere for organisasjonen som i dag heter Stefanusalliansen.

Tidligere hadde jeg også vært flere ganger i Aserbajdsjan og møtt det gryende menighetslivet der.

Det bærende motivet i denne salmen knytter seg til ordene «seirende tro». I det første verset er det Herren Jesus som ser ut over jorden og søker den seirende tro. I det andre verset er det salmens «jeg» som leter etter denne troen og finner den hos de forfulgte. Det tredje verset plasserer Gudsrikets fremgang i verden hos dem som bærer sin tro med tårer, mens fiender håner og slår.

Salmeteksten fremstår som en utfordring for oss som lever i trygghet. Hvor skal vi hente inspirasjon til etterfølgelse og tjeneste?

Det er ikke bare de forfulgte som trenger oss. Vi trenger å bli inspirert av den seirende tro hos dem som forfølges.

Når Herren ser ut over jorden

© EYVIND SKEIE 2004

Når Herren ser ut over jorden og søker den seirende tro, da leter han ikke blant kristne som lever i trygghet og ro. Han søker hos dem som forfølges. Der ser han den seirende tro.

Men, Herre, hvordan kan jeg eie en flammende, levende tro? «Det finnes på jorden en skare som vitner om meg med sitt blod. Bær korset med dem som forfølges, så får du en seirende tro.»

Jeg takker for dem som med tårer har båret den seirende tro med gudsrikets kraft gjennom verden, mens fiender hånte og slo. Å, Herre, velsign de forfulgte, og gi meg den seirende tro.

” Vi trenger å bli inspirert av den seirende tro hos dem som forfølges.

Eyvind Skeie

Eyvind Skeies salmer

Gjennom Stefanusalliansen har salmedikter Eyvind Skeie (bildet) fått anledning til å møte menigheter og mennesker som betaler en høy pris for sin kristne tro og identitet. Dette har også resultert i flere salmetekster. To av disse har fått plass i Norsk Salmebok fra 2013. For Magasinet Stefanus vil Skeie fremover presentere noen slike salmer og skrive en liten kommentar til salmeteksten.

Fra Norge hjelper Bor barn fra sitt eget folk med skolegang. Foto: Privat

‘OGSÅ JEG VAR HJERNEVASKET’

I nesten tre uker satt Bor hver eneste kveld i et mørkt rom hjemme i Myanmar. På lyktestolper utenfor hang plakater med bilder av hennes venner. De var etterlyst av juntaen.

INTERVJU: JOHANNES MORKEN

■ – **Da soldater gikk** frem og tilbake foran huset der jeg bodde, trodde jeg det var min tur til å bli arrestert, sier Bor. Av sikkerhetsgrunner bruker vi ikke fullt navn.

Bor kom første gang til Norge i 2006, sammen med sine foreldre. Etter endt utdannelse dro hun hjem i 2017. Det var optimisme i landet. Siden 2011 hadde reformer ført Myanmar i demokratisk retning, selv om hæren fortsatt hadde en grunnlovsfestet hånd på rattet.

Bor arbeidet som frivillig på Chin Christian University (CCU) i Chin-statens hovedstad Hakha. CCU er støttet av Stefanusalliansen. Chin-staten, en av de fattigste delstatene i Myanmar, ligger på grensa til India og gir hjem til ett av landets minoritetsfolk, chin-folket. Nær 90 prosent av chin-folket er kristne. Sammen med venner drev Bor et kjent ungdomssenter i Hakha.

Venner ble arrestert

Etter at militærkuppet den 1. februar i fjor drepte den demokratiske optimismen, kastet Bor seg inn i fredelige demonstrasjoner. Med bare besøksvisum valgte hun etter hvert å holde seg unna gatene.

Men hun laget bannere og hjalp til med å skaffe boliger til offentlig ansatte som deltok i landsomfattende sivil ulydighet mot juntaen og som trengte skjulesteder. Hun samlet inn penger til en medisinsk klinikk, som ble opprettet i ungdomssenteret Bor hadde drevet. Klinikken ble startet da det offentlige sykehuset stoppet arbeidet på grunn av sivil ulydighet.

Da juntaen slo hardt ned på demonstrasjonene, ble også venner og bekjente av Bor arrestert. Om morgenen 9. mars i fjor gjennomførte soldater razzia i huset til hennes bestevenn, en lege på klinikken. En kollega av legen ble arrestert, men selv klarte Bors venn å rømme. På lyktestolper ble det hengt opp etterlyst-plakater av legen og tre andre aktivister som Bor kjenner.

Låste seg inne i mørket

Bor var redd for at hun også stod på lista. I nesten tre uker satt hun på rommet sitt i mørket hver eneste kveld. Vertinnen låste døren fra utsiden på ettermiddagen slik at hun skulle være så trygg som mulig.

– Jeg turte ikke å slå på lyset. Min huseiers familie og flere andre hadde reist hjem til landsbyene sine fordi de

Myanmar

- Tidligere kjent som Burma.
- Religion:
 - Buddhister 88 prosent,
 - kristne 6 prosent,
 - muslimer 4 prosent.
- Styrt av hæren fram til 2011.
- Delvis sivilt styre 2011 til 2021.
- Militærkupp 1. februar 2021.
- Hovedstad: Nay Pyi Taw.

ikke turte å være i Hakha. Men huseieren ville ikke forlate meg, sier Bor.

En kveld gikk soldater frem og tilbake i 40 minutter foran huset. Aktivister i nabolaget holdt kontakt på en gruppechat som var sikret mot juntaens innsyn. Bor fikk der se bilde av soldater som stod foran døren til huset der hun satt i mørket.

– Jeg tenkte at det var min tur. Jeg ba til Gud og begynte å slette bildene jeg hadde på mobilen fra demonstrasjoner.

Men soldatene forlot hennes gate. I nabo-gata arresterte de derimot to ungdommer.

Flyktet

En venninne spurte en dag om Bor ville dra til Camp Victoria sammen med andre fra menigheten. Camp Victoria er treningsleiren til den væpnede motstandsbevegelsen i Chin-staten, Chin National Army.

Den 29. mars i fjor satte Bor seg på en overlesset motorsykel. Turen på støvete og humpete veier tok fire timer. Bor husker lettelsen da de tok pause i en landsby der det var soldater fra Chin National Army som beskyttet området. →

” Da soldater gikk frem og tilbake foran huset, trodde jeg det var min tur til å bli arrestert.

Bor

” Nå ser jeg frem til dagen da vi kvitter oss med juntaen og slaveopplæringen.

Bor

Fra Camp Victoria fikk flyktingene hjelp til å ta seg til India. Hver femte innbygger i Chin-staten er drevet på flukt i egen stat eller over til India. I India var Bor frem til slutten av august. Hun og 22 andre flykninger bodde hos en chin-familie. Åtte var barn under 10 år. I ukevis var de stengt inne i en liten leilighet på grunn av pandemien. Det var glovarmt. De hadde lite vann. Da Bor og to andre etter noen uker fikk eget rom fordi en familie flyttet, var hun takknemlig, men ille til mote over at de fikk det bedre enn andre.

«Klarte ikke gråte»

Ved frokostbordet snakket flyktingene hver dag om kjente som var døde – av Covid-19, eller drept av juntaen.

– Jeg var nummen og klarte ikke å gråte. Det var som en tung stein ble hengt på hjertet mitt hver gang noen døde, sier Bor og legger til:

– Mange pastorer døde av Covid-19. Jeg tenkte mye på døden og gjorde meg klar for det neste livet. Jeg så meg selv med ryggsekk i kø foran en dør til himmelen.

Det eneste som ga mening, var en søknad hun skrev på til en PhD-stilling i Oslo. Selv om hun ikke fikk stillingen, var det meningsfylt å skrive og å lese om hjemlandets historie og om fredsarbeid.

Krevende flukt

I slutten av august i fjor fikk Bor utreisettillatelse fra India. Siden Bor er norsk statsborger, fikk hun tillatelse, godt hjulpet av de norske ambassadene i India og Myanmar. Men det var krevende å ta seg frem, med ulike pandemi-restriksjoner i ulike indiske delstater og på ulike flyplasser. De 48 timene til Bor nådde Oslo, var stressende. Hadde resultatet av korona-testen kommet litt for sent og hun hadde mistet en flyavgang, kunne utreisettillatelsen gått ut før hun kom seg av gårde.

– Uten Guds hjelp hadde jeg ikke klart dette.

«Slaveutdannelse»

Fra Norge vil Bor bygge et Myanmar uten en junta. Hun hjelper med å bedre skolegangen hjemme. Sammen med andre frivillige gir hun nettbasert opplæring til lærere som gir alternativ skolegang til barn som er fordrevet i Chin-delstaten. De har også samlet inn penger til å kjøpe PC-er til lærerne.

– Vi må få slutt på slaveutdannelsen som hæren har stått for siden Burma ble selvstendig i 1948, sier Bor. Hun gikk selv på offentlig skole til hun var 16.

De offentlige skolene for etniske minoritetsfolk er drevet med lærere fra de sentrale delene av landet der den største og hovedsakelig buddhistiske folkegruppen burmanerne bor. Burmesisk språk, kultur, verdier og religion dyrkes. Lærebøkene opphøyer hæren og promoterer buddhisme. Burmesisk har alltid vært

Venner av Bor på etterlyst-plakater hengt opp på lykte-stolper i Hakha. Foto: Bor

Juntaen slo hardt ned på gatedemonstrasjoner over hele Myanmar. Foto: Shutterstock

Bors venn som så vidt unngikk arrestasjon, bar henne over elva som skiller Myanmar fra India. Foto: Privat

obligatorisk undervisningsspråk. Det har vært forbudt å snakke minoritetsspråk i offentlig skole.

«Listig undertrykkelse»

For Bor var det rart å snakke gebrokkent burmesisk og ikke få lære sitt eget språk.

– Med burmesisk som eksamensspråk er det ikke rart at andelen som består eksamen, er lavest i de etniske statene. Burmanerne har derfor best tilgang til høyere utdanning og dermed høyere stillinger, også fordi de som oftest er buddhister, sier Bor og legger til:

– Utdanningssystemet er systematisk og listig blitt brukt til å legitimere militærregimet og undertrykke etniske grupper. Som barn trodde jeg mitt eget språk var mindreverdig. Jeg trodde at de som kjempet mot militæret bare skapte problemer, sier hun.

Før Bor fikk studere menneskerettigheter, trodde hun, slik hun var blitt fortalt, at rettighetene bare gjaldt i vestlige land.

– Også jeg var hjernevasket. Jeg måtte avlære mye og lære meg mye på nytt før jeg følte meg trygg på egen identitet. Nå ser jeg frem til dagen da vi kvitter oss med juntaen og slaveopplæringen, sier Bor. ■

LES MER:

På de to neste sidene kan du lese pastor Tours dramatiske historie.

Mennesker som er drevet ut i jungelen, får hjelp i krise.

Foto: Stefanusalliansens partner

‘Vår mørkeste time’

■ **Stefanusalliansens partnere** fra Myanmar var nervøse da de skulle gjennom kontrollene på flyplassen i storbyen Yangon. Ville de bli spurt om det de driver med, som militærjuntaen anser som opprør, og bli arrestert?

Nå var de lettet. Det var juni. Vi satt rundt et bord på et hotell i Bangkok. De hadde kommet seg trygt igjennom uten å bli stilt spørsmål. Av sikkerhetsmessige grunner får de være anonyme.

Støtter kirker

Covid-19 hadde holdt oss adskilt i over to år. Nå var vi sammen igjen. Men de har ikke bare hatt en pandemi. Det er borgerkrig i Myanmar etter at militærjuntaen kuppet makten i fjor.

Vår partner samarbeider med kirker over hele landet, med pastorer og menighetsarbeidere som Stefanusalliansen har bidratt til å finansiere utdannelsen av. De gjør en formidabel innsats med stor fare for liv og helse for å hjelpe mennesker som er drevet på flukt, med mat og medisiner. På imponerende vis har de klart å holde arbeid i gang. Mange landsbyer er brent ned. Hus er truffet av juntaens artilleri og må gjenoppbygges.

Barns frykt

I det vi skriver dette, to måneder etter møtet i Bangkok, tikker det inn en melding. En video viser et helikopter som svever over en skole, med tynne vegger av bambus og siv. Barn med foldede hender og frykt i øynene ber om beskyttelse.

Vår partner skriver: «Barna er traumatiserte. De blir redde bare ved lyden av en dør som lukkes og leter straks etter et sted å gjemme seg. Hver dag blir landsbyer brent ned og folk skutt. Juntaen har begynt å henrette folk. Vi går gjennom vår mørkeste time.»

Stefanusalliansen får midler til deres hjelpearbeid inn i Myanmar. Vi må ikke glemme dem. ■

Militærjuntaen i Myanmar brenner kyrkjene til chin-folket. Generalane vil knusa motstanden til eit minoritetsfolk.

TEKST: JOHANNES MORKEN

BRENNER HUS OG KYRKJER

«Na Ta La-skulen» i Hakha er blitt brukt til å lokka eller pressa fattige chin-barn til å bli buddhistar. Foto: Kai Tore Bakke

■ – **Juntaen øydelegg bevisst** bygg som er viktige for eit folk, seier «pastor Tur» til Magasinet Stefanus.

Pastor Tur har heile livet kjent på kroppen korleis militæret har kua alle etniske minoritetar, også hans eige chin-folk. Av tryggingssgrunnar brukar vi ikkje det rette namnet hans.

Morslekta hans kjem frå Hakha, hovudstaden i Chin-delstaten. Farslekta hans kjem frå den nest største byen i delstaten, Thantlang. Det siste året er juntaens brutale øydelegging av denne byen blitt eit symbol på brutal makt.

30 brannar

Etter ein konfrontasjon med den væpna motstandsørsla i Chin-delstaten, angreip juntaen Thantlang for eitt år sidan. De forårsaka 30 store brannar, og tre fjerdedelar av byen var brent ned før sommaren i år.

12 kyrkjer er øydelagde, berre fire, fem små kyrkjer står igjen. Thantlang Baptist Church, den største med plass til innpå 1000, blei brent ned 9. juni. Som student hadde pastor Tur praksis der i 2004.

– Mange av pastorane er venene mine. Måten dei har stått opp for folket og byen etter kuppet, er eit godt føredøme, seier han.

Minst 26 religiøse bygg er brende ned berre i Thantlang.

Slik såg Thant Lang Baptist Church ut. På bildet til høgre er kyrkja brent ned. Foto: CHRO

– Alle 10 000 som budde der, har for lengst flykta. Men juntaen held fram med å brenna for å visa dominans.

40 brende kyrkjer

I heile Chin-delstaten er nesten 40 kyrkjer øydelagde etter kuppet 1. februar i fjor. Ifølgje ein rapport frå Amnesty International er minst 100 religiøse bygg i heile landet brende ned eller øydelagde på andre måtar etter kuppet. Landsbyar vert brende ned der juntaens soldatar dreg fram.

Brutaliteten til hæren har både før og etter kuppet ramma familien til pastor Tur. I september i fjor blei den eine søstera hans og mannen hennar arresterte i Hakha. Etter 15 dagar vart dei sette fri, etter å ha utbetalt løysepengar. Den andre søstera og mora arbeidde i offentleg administrasjon. Etter kuppet blei dei med i landsomfernande sivile ulydnad. Dei oppheld seg no i den største byen Yangon, der dei løyner seg i folkemengda.

Varig undertrykking

Hæren starta undertrykkinga av minoritetsfolk, som chin, alt i 1948 då Burma (som landet heitte til 1989) vart sjølvstendig frå Storbritannia.

Bestefaren til pastor Tur dreiv med bibelomsetjing. Faren hadde fått levebrød som politimann. I 1996 blei far til pastor Tur beordra til å arrestera sin eigen far – for bibelarbeid og forkynning på landsbygda.

Bestefaren sat i fengsel i to månader og i husarrest i seks månader. Han var den første rektoren på eit college som seinare blei til Chin Christian University, der pastor Tur sjølv blei utdanna og no er lærar.

Chin Christian University

- Kristent universitet i Hakha i Chin-staten.
- Støtta av Stefanusalliansen.
- Har hatt cirka 340 studantar, 200 på fulltid.
- Starta på nytt digital undervisning i sommar.

” Juntaen held fram med å brenna for å visa sin dominans.

Pastor Tur

Pastor Tur seier dette er eit godt døme på korleis hæren har prøvd å undertrykkja chin-folket også med hjelp av chin-folket sjølv.

Lokka til seg kristne elevar

Undertrykkinga har skjedd på alle slags vis, ikkje minst gjennom skuleverket (sjå også intervjuet i artikkelen på førre side). Sjølv leia pastor Tur i nokre år ein privat vidaregåande skule i Hakha. Der fekk elevane læra chin-språket og historia til sitt eige folk. Det er forbode i offentlege skular.

Men ein dag ville tre elevar slutta av økonomiske grunnar. Det hjelpte ikkje at pastor Tur kunne skaffa støtte.

Buddhistmunkar hadde kome med mat og penge-støtte til familiane til dei tre. Barna skulle få gratis skulegang på ein «Na Ta La-skule», som var driven av buddhistiske munkar i Hakha. I Chin-delstaten finst det 20 slike «Na Ta La-skular».

– Det høyrest forlokkande ut for fattige å få gratis skulegang med løfte om gode jobbar, seier pastor Tur.

Ifølgje Chin Human Rights Organization blir «Na Ta La-skulane» systematisk brukte til å pressa og lokka elevar til å bli buddhistar.

Då pastor Tur var ung, stod det eit kors på fjellet aust for Hakha, mot soloppgangen. I år 2000 øydela hæren krossen. Eit område der familien hans og andre hadde kyr på beite, blei konfiskert og gjort til militært område. Beitedyr blei skotne. Der krossen hadde stått, vart det bygt ein buddhistisk pagode.

– Løysinga er ein føderal stat, der kvar delstat får styra seg sjølve i viktige saker. Vi kan ikkje ha eit etnisk maktmonopol, seier pastor Tur.

Hindrar større hjerneflukt

Pastor Tur og kollegaene er no i gang igjen med undervisninga på Chin Christian University (CCU), i første omgang digitalt. For studantar som i fjor blei med i væpna motstandsgrupper, ville det vore farleg å venda tilbake til Hakha.

– Utan CCU ville det vore endå større hjerneflukt frå Chin-staten. Til dømes er 80 prosent av pastorane utdanna her, seier pastor Tur. ■

Søster Theodora sammen med gutter som på Anafora får en ny sjanse til skolegang. Foto: Sindre Røyland

HER BLIR MENNESKER FORANDRET

På Anafora i Egypt møter vi en tillitsvekkende og troverdig etterfølgelse av Jesus.

TEKST: FRODE FJELDBRAATEN

■ **Vi satt på gulvet** i kirken, og biskop Thomas fortalte hvordan folk i menighetene hans opplevde systematisk diskriminering og forfølgelse. De manglet beskyttelse mot fundamentalistiske muslimske grupper som plaget dem.

Det var mange eksempler som gjorde inntrykk, før jeg spurte. «Hva gjør dere? Hvordan møter dere dette?»

Det var stille en stund før biskop Thomas alvorspreget sa: «Vi må elske dem. Mange av oss må sørge en stund og noen flytter til andre land, men mange klarer også å be for og å tilgi de som har tatt livet av deres nærmeste. Jesus kaller oss til å elske dem og det er vår vei!»

Beveget av kjærligheten

Jeg, som kom på grunn av faglig interesse for ortodoks spiritualitet, ble så beveget av denne kjærligheten at jeg gikk ut og gråt så jeg hulket. Det var som om hele kroppen responderte på denne tillitsvekkende og troverdige etterfølgelsen av Jesus.

De siste 16 årene har jeg flere ganger vært på Anafora og hjemme hos biskop Thomas med store og små grupper. En gang vi skulle dra med en gruppe tweens og deres foreldre fra Kristiansand, måtte vi avlyse reisen fordi det var bombetrusler mot biskop Thomas og huset vi skulle bo i.

Disse årene har jeg sett en stor utvikling i Egypt og på Anafora. Gården som var et vakkert retreatsted, er nå blitt som en liten landsby. Biskop Thomas sin plan om «å være

en hånd som kommer nedenfra og løfter andre opp», er noe mange har opplevd.

Det spirer

Da jeg var på Anafora i vår sammen med to venner, opplevdes sikkerhetssituasjonen som mye bedre. Det spirer på mange områder.

Finske mamma Helena, som maler ikoner, har fått gode hjelpere og er snart ferdig med å male hele den store kirken innvendig. Solcelleanlegget, som Gunnar Kulia fra Lillesand fikk satt opp for noen år siden, er nå blitt dobbelt så stort ved hjelp av dyktige folk i staben på Anafora.

Skolen, Anastasia, har vokst. I det ene rommet satt ungdommer og trente grunnleggende ferdigheter i engelsk. I den store salen var det dresskledde karer som gikk på «Master i administrasjon og ledelse».

Vokser i rollene

Snekkerlinja vokser i nye lokaler og prester er under opplæring. På morgensamlingen for alle i staben og i samtaler ser vi at prester, nonner og «ikke-vigslede» kvinnelige ledere vokser i rollene sine.

Det er inspirerende å være sammen med mennesker som følger Jesus på denne måten. ■

Frode Fjeldbraaten er sokneprest i Lillesand menighet.
Foto: Lillesand menighet

Jeg (...) ble så beveget av denne kjærligheten at jeg gikk ut og gråt så jeg hulket.

Frode Fjeldbraaten

IVRIG MENIGHET

Padling og basar for Egypt

Lillesand menighet viser stort engasjement for Stefanusbarna og Anafora i Egypt, Stefanusalliansens partnere.

TEKST OG FOTO: TOVE RUSTAN SKAAR

■ **Menigheten synes** det er gøy å prøve nye måter å informere og få inn penger til misjonsprosjektet på.

Lillesand menighets ildsjeler padler for Egypt.

Padling

I juni arrangerte menigheten padlekjennet i havnebassenget i Lillesand. De brukte det som kjennerne kaller SUP: Stand Up Padling. Der stilte konfirmantene, KRIK-gruppa, staben og menighetsrådet til innsats.

Venner og støttespillere sponset sine utvalgte helter som deltok i konkurransen, og det ga resultater. Misjonsutvalget sørget for kaffe, brus, boller og muffins, og delte ut informasjon. En iherdig konferansier bidro ekstra til god stemning.

Simonstad-koret stilte opp under Lillesand menighets sommerbasar.

Sommerbasar

I august gikk den mer tradisjonelle sommerbasaren av stabelen. Med kor, trekkspill, årsalg, kaffe og kaker, andakt og informasjon ute på ærverdige Gamle Møglestu gård. Selv på Sørlandet kan været være litt uforutsigbart, men også i år fikk vi gjennomført i god tid før det lovede og etterlengtede regnet bøttet ned.

Simonstad-koret var tilbake etter pandemien, og folk stilte opp. I sum har padlingen i havnebassenget og sommerbasaren gitt drøyt 62 000 kroner. Det er vi glad for, og regner med at det kommer godt med i Egypt. ■

De skal lede Stefanusalliansen

Gunnar Dehli er gjenvalgt som leder i styret i Stefanusalliansen. To nye styremedlemmer ble valgt.

Valgene skjedde under representantskapets møte 11. juni. Pastor Siri Novak Øen og IT-gründer Eirik Aavitsland ble valgt for tre år. Trond Pladsen og Silje Wiig-Abban ønsket ikke gjenvalg.

– I mange år har jeg vært så heldig å få lære om kristendommens store betydning i historien og kulturen verden over. Slik fikk jeg også øynene opp for de vanskelige forholdene kristne lever under i mange land i dag. Jeg har erfaring med styrearbeid fra norske IT-selskaper, og håper å kunne bidra til Stefanusalliansens arbeid, sier Eirik Aavitsland.

Meningsfylt

Siri Novak Øen, som har vært varamedlem i styret, sier: – Det er meningsfylt å være med i arbeidet for retten til å kunne uttrykke troen sin overalt. Vi blir fattige mennesker og får trange og farlige samfunn hvis vi ikke møter hverandre med undring, åpenhet og toleranse. For meg er Stefanusalliansen en viktig og nødvendig stemme.

Førstelektor Hilde Kristin Dahlstrøm og daglig leder Linda Ekerhovd ble valgt som varamedlemmer.

Rådgiver Kristine Tveit er nyvalgt medlem fra de ansatte. Øvrige styremedlemmer er biskop Ingeborg Midttømme, professor Eivor Andersen Oftestad og senior kommunikasjonsrådgiver Stig-Øyvind Blystad.

Gjenvalg

Påtroppende domprost i Borg bispedømme, Kåre Rune Hauge, ble gjenvalgt som leder av representantskapet. Ingunn Ulfsten, daglig leder av Pinsebevegelsen, er nestleder. Nytt medlem for tre år er tidligere NLM-misjonær Kjell Østby.

Sivilingeniør Fredrikke Kjosavik, biskop em. Ole Christian Kvarme, høyskolelektor Dag Øivind Vincent Østereng og Ingunn Ulfsten ble alle gjenvalgt for tre nye år.

Kjell Østby erstatter Reidulf Stige. Stige ble takket av etter å ha bidratt gjennom 18 år, først i styret og så i representantskapet. Reidulf Stige var også styreleder i en årrekke.

Representantskapet godkjente det reviderte aktivitetsregnskapet med et overskudd på 5,6 millioner kroner i 2021. På våre nettsider kan du lese årsrapport 2021-22, aktivitetsregnskap, styrets orientering om virksomheten og revisors rapport.

Eirik Aavitsland (t.v.) er nytt styremedlem, Siri Novak Øen er blitt fast styremedlem og Gunnar Dehli (t. h.) er gjenvalgt som styreleder.

Berger barn fra gata

Nylig var jeg på tur i Egypt hvor jeg besøkte barna i «søppelbyen» i Kairo. Her vises konsekvensene av pandemien veldig tydelig: høy smittegrad og lave vaksinasjonstall. Gjennom pandemien har mange mistet jobbene og inntektene som de er helt avhengig av for å forsørge familien.

Stefanusbarnas medarbeidere risikerte egen helse da de fortsatte med hjemmebesøk til barna i slummen, selv under de verste smittebølgene. Ganske raskt avdekket de mer vold i hjemmet og barn som måtte ut på gaten for å finne mat for å overleve under pandemien.

Stefanusbarna responderte raskt. I løpet av kort tid har de åpnet flere nye barnehjem hvor barna får omsorg, mat, læring og et hjem. I rene og trygge omgivelser blir barna nøye fulgt opp av medarbeidere som ser hvert enkelt barn og deres behov.

Pandemien har gjort livet i «søppelbyen» enda mer strevsomt. Heldigvis finnes det mennesker og organisasjoner som prøver det de kan for å møte behovene hos de aller minste.

TEKST OG FOTO: CHRISTINE GRIPSGÅRD LUNGA

Gutt på barnehjem viser stolt fram sin egen seng.

Mye takket være Stefanusalliansens givere er biskop Thomas' rike arbeid i dag et lys og en ressurs for hardt pressede kristne i hele Egypt. Gjennom kunnskap, utdanning og en styrket kristen identitet, løftes unge koptiske gutter og jenter ut av fattigdom og mørke.

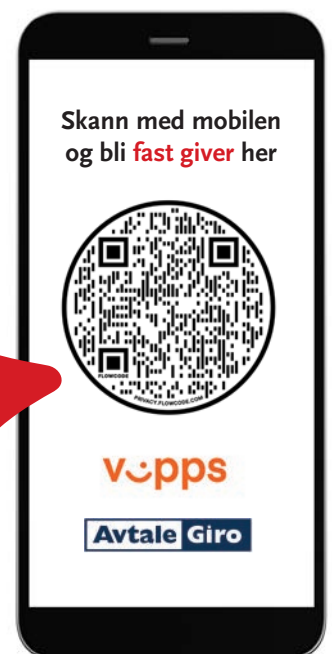
Vil du bli med å tegne kjærlighetens sirkel rundt alle som blir forfulgt for sin tro?

Biskop Thomas, Stefanusalliansens partner i Egypt, snakker ofte om «kjærlighetens sirkel». Det er Gud som har skapt, og som bevarer denne sirkelen av kjærlighet. Å hjelpe forfulgte kristne er Stefanusalliansens fokus og vi vil gjerne ha deg med på å investere aktivt i troslivet til forfulgte kristne verden over. Samtidig vil vi gjerne ha deg med på å utvide kjærlighetens sirkelen og kjempe for alles rett til å tro – uansett trostilhørighet. **Trosfrihet må gjelde ALLE, ellers fungerer det ikke.**

Vil du gi **250 kroner fast i måneden** til mennesker som forfølges for sin tro? Vis omsorg. Redd liv. Skap fred.

Bli **fast giver** i Stefanusalliansen

Skann QR-koden med mobilen. Bli fast giver med Vipps eller AvtaleGiro.
Du kan også melde deg på minside.stefanus.no/fastgiver

Livredde skolebarn søker tilflukt og ber om beskyttelse under et militærangrep.

For noen dager siden tikket det inn en melding fra vår partnerkontakt i Myanmar (På grunn av militærkuppet kan vi av sikkerhetsgrunner ikke oppgi navnet på vår partnerkontakt i Myanmar). Vår partnerkontakt sendte også en video som viser et helikopter som svever over en skole. Bildene viser barn som løper skrekkslagne ut av skolebygget til et tilfluktsted. Der klynger de seg sammen, og ber hjerteskjærende med sine redde stemmer om beskyttelse. Så skriver vår partner:

«Barna er traumatiserte, de blir redde bare ved lyden av en dør som lukkes. Hører de en høy lyd, leter barna etter et sted å gjemme seg. Hver dag blir landsbyer brent ned og folk skutt. Juntaen her også begynt å henrette folk. Vi går gjennom vår mørkeste time.»

STEFANUSALLIANSENS PARTNERKONTAKT I MYANMAR.

Det er vondt når barn får oppleve krig.

Akkurat nå kan vi likevel hjelpe til med mat, medisiner og trygge skjulesteder. **Vil du bidra?**

I skyggen av Putins brutale krig i Ukraina, utfører militærjuntaen i Myanmar krigsforbrytelser. Angrepene mot sivile har vært massive. Stefanusalliansens partner driver vanligvis evangeliseringsarbeid og utdanner pastorer i Myanmar. Nå går alle ressurser til et utstrakt nødhjelpsarbeid. **Barn som de du ser på bildet over, får mat og medisiner distribuert gjennom et nettverk av lokale kirker knyttet til vår partner.** De som har fått ødelagt hjemmene sine av av den brutale militærjuntaen, får også hjelp til byggematerialer. Kristne i flere etniske grupper har lenge vært hardt presset i Myanmar, men akkurat nå er alle som tror på et fritt Myanmar, forfulgt. *Les mer på side 14 - 19 i Magasinet Stefanus.*

Vil du gi mat, medisiner og et trygt skjulested?

NØDHJELP:

Gi én ukes opphold, mat og medisiner til én familie som lever i skjul hos vår partner.

kr 550,-

NØDHJELP:

Gi én familie ris, bønner, matolje for én måned.

kr 950,-

Gi med

vopps

til 19013

Merk Myanmar

+ ditt mobilnr.

Gi til

gavekonto:

3000 14 57922

Merk Myanmar